

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Hieronymi Stridonensis, Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteri Cardinalis Epistolae In Tres Libros distributae

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Coloniae Agrippinae, 1674

VI. Ad Heliodorum. Quanto tempore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37862

*¶ Hieronymus Heliodoro. Exhortatoria est,
ganter & artificiosè incisans ad solitaria seu eremica
vita cultum, ad mundi contemptum, & amorem Evangelicæ perfectionis.*

QUanto amore & studio contenderim, ut
riter in eremo moraremur, conscientia
tuæ charitatis pedus agnoscit. Quibus lamen-
tationibus, quo dolore, quo gemitu te abeuntem prosequen-
tus sum, istæ quoque literæ testes sunt, quas lacrimis
cernis interlitas. Verum tu quasi parvulus
delicatus, contemptum rogantis per blandimenta
fovisti; & ego incautus, quid tunc agerem, nesciebam.
Tacerem? Sed quod ardentem rogantem, moderatè
dissimulare non poteram. Impetrare obsecrarem?
Sed audire volebas, quia literæ non amabas. Quod
unum potuit, spes charitas fecit. Quem præsentem
retinere valuit, quarit absentem. Quoniam igitur
ipse abiens postularas, ut posteaquam ad de-
ta migrâssem, invitatoria ad te scripta trans-
mitterem, & ego me facturum promiseram, in-
jam propera. Nolo pristinarum necessitudinem
recorderis. Nudos amat eremus. Nolo te
quinque peregrinationis terreat difficultas. Quod
in Christum credis, & ejus crede sermones.
Quarite primùm regnum Dei, & hæc omnia ad-
ponentur vobis. Non pera tibi sumenda, sed
virga est. AFFATIM dives est, qui cum Christo
pauper est. Sed quid ago? Rursus improbare
obsecro? Abeant preces, blandimenta discedant.
Debet amor læsus irasci. Qui rogantem

*Matt. 6.
Luc. 9.*

tempferas, forsitan audis objurgantem : Quid De mili
facis in paterna domo, delicate miles? Ubi val- *tia Chri*
lum? ubi fossa? ubi hyems acta sub pellibus? Ec- *stiana.*
ce de cœlo tuba canit; ecce cum nubibus debel- *Apoc. I,*
laturus orbem, Imperator armatus egreditur.
Ecce bis acutus gladius ex Regis ore procedens,
obvia quæque metit : & tu mihi de cubiculo ad
aciem, tu de umbra egrederis ad solem? Corpus
assuetum tunicis loricae onus non fert. Caput o-
pertum linteo, galeam recusat. Mollem osio ma-
num durus exasperat capulus. Audi edictum Re-
gis tui: Qui non est mecum, contra me est: & qui *Matt. 12.*
mecum non colligit, spargit RECORDARE tyro- *Admone*
cini tui diem, quo Christo in baptismate conse- *de bapti*
pultus, in sacramenti verba jurasti: pro nomine *simo,*
ejus non te patri parciturum esse, non matri. Ec-
ce adversarius in pectore tuo Christum conatur
occidere. Ecce donativum quod militaturus ac-
ceperas, hostilia castra suspirant. LICET parvu-
lus ex collo pendeat nepos: licet sparso crine &
seisis vestibus ubera, quibus te nutrierat mater
ostendat: licet in limine pater jaceat, per calca-
tum perge patrem, siccis oculis ad vexillū crucis
evola. SOLUM pietatis genus est, in hac re esse
crudelem. Veniet, veniet postea dies, quo victor *Admonet*
revertaris in patriam: quo Hierosolymam cœle- *de judi-*
stem vir fortis coronatus incedas. Tunc muni- *sio ulti-*
cipatum cum Paulo capies. Tunc & parentibus *mo.*
tuis ejusdem civitatis jus petes. Tunc & pro me
rogabis, qui te, ut vinceres, incitavi. Neque ve- *Occupat*
ro nescio, qua te dicas nunc compe de præpedini. *sio.*
Non est nobis ferreum pectus, nec durapræcor-
dia. Non ex silice natos Hyrcanæ nutriere tigri-
des,

* verna-
culi.

des. Et nos per ista transivimus. Nunc tibi blandis
vidua foror hæret lacertis, nunc illi, cum quibus
adolevisi * vernula, a iunt, Cui nos servituros re-
linquis? Nunc & gerula quondam, jam anus, &
nutritius secundus post naturalem pietatem pa-
ter, clamat: Cui nos morituros relinquis? expe-
cta paulisper, & sepeli cras forsitan morituros. Et
laxis uberum pellibus mater, aratâ rugis fronte,
antiquum referens mammæ lallare, congeminet.
Dicant si volunt & grammatici: In te omnis do-
mus inclinata recumbit. FACILE rumpit hæc vin-
cula amor Christi, & gehennæ timor. At contra
scriptura præcipit parentibus obsequendum: sed
quicumque eos supra Christum amat, perdit ani-
mam suam. Gladium tenet hostis ut me perimat
& ego de matris lacrymis cogitabo? Propter pa-
trem militiam Christi deseram, cui sepulturam
Christi causâ non debeo, quam etiam omnibus
ejus causâ debeo? Domino passuro timide Pe-
trus consulens scandalum fuit. Paulus retinenti-
bus se fratribus, ne Hierosolymam pergeret, re-
spondit: Quid facitis plorantes & conturbantes
cor meum? Ego enim non solum ligari, sed & mo-
ri in Hierusalem paratus sum pro nomine Domi-
ni Jesu Christi. Aries iste pietatis, quo fides quat-
tur, Evangelij retundendus est muro: Mater mea
& fratres mei hi sunt, quicumque faciunt volunta-
tem Patris mei qui in cœlis est. Si credunt in
Christum, faveant mihi pro ejus nomine pugna-
turo. Si non credunt, mortui sepeliant mortuos
suos. Sed hoc ais in martyrio. ERRAS, frater, er-
ras, si putas unquam Christianum persecutionem
non pati, Tunc maxime oppugnaris, si te oppu-

Coloss. 3.
Contra
carnis.
Et pro-
pinqus: as
tus affe-
ctus.

Matt. 10.
Matt. 8.
Matt. 16.
Act. 21.

Matt. 12.

Matt 8.

Perpetua

gnari
giens
pacer
in oc
paup
leo in
& tu
somm
sequi
re,
Chri
spirit
lem.
na mi
store
frate
mino
mus.
enim
aut i
idolo
gno
adve
quod
man
nomi
mem
tes f
tiam
sunt
Dei
servi
press

gnari nescis. Adversarius nolter tanquam leo rugiens, aliquem devorare quærens circumit: & tu pacem putas? Sedet in insidijs cum divitibus, ut in occultis interficiat innocentem. Oculi ejus in pauperem respiciunt: insidiatur in occulto sicut leo in spelunca sua, insidiatur ut rapiat pauperem: & tu frondosæ arboris tectus umbraculo, molles somnos * futurus præda carpis? Inde me perlequitur luxuria, inde avaritia conatur irrumperere, inde ventris meus vult mihi Deus esse pro Christo, compellit libido, ut habitantem in me spiritum sanctum fugem, ut templum ejus violem. Persequitur, inquam, me hostis, cui nomina mille, mille nocendi artes: & ego infelix victorem in te putabo, dum capior? Nolo ego te, frater charissime, examinato pondere delictorum minora credas idololatriæ crimina esse quæ diximus, Imò Apostoli discite sententiam, qui ait: Hoc enim scitote intelligentes, quia omnis fornicator, aut immundus, aut avarus, aut fraudator, quod est idolorum servitus, non habet hæreditatem in regno Christi & Dei. Et quanquam generaliter adversus Deum sapiat, quicquid diaboli est, & quod diaboli est, idololatria sit, cui omnia idola mancipantur: tamen & in alio loco speciatim nominatimque determinat dicens: Mortificate membra vestra quæ sunt super terram, deponentes fornicationem, immunditiam & concupiscentiam malam, & cupiditatem, & avaritiam, quæ sunt idolorum servitus, propter quæ venit ira Dei in filios diffidentiae. NON EST tantum in eo servitus idoli, si quis duobus digitulis thura compressa in bustum aræ jaciatur, aut haustum pate-

*Christiana
non pugna
est.*

*1 Pet. 5.
Ps. 9.*

* futura.

Phil. 3.

1 Cor. 3.

Ephes. 5.

Coloss. 3.

*idololatria
spiritualis.*

ræ poculo fundat merum. Neget avaritiam et
 idololatriam. qui potest triginta argenteis Domi-
 num venditum, appellare justitiam. Neget
Matt. 26. crilegium esse, qui in libidine sedet, qui membra
1. Cor. 6. Christi, & hestiam vivam placentem Deo, cum
Rom. 12. publicarum libidinum victimis, nefariâ collusio-
 ne violavit. Non fateatur fraudem idololatriæ
Act. 5. esse, sed similis eorum, qui in Actibus Apostolo-
 rum ex patrimonio suo partem pretij reser-
 vantes, præfenti perire vindictâ. Animadvertente
Ad Pau- ter, non tibi licere de tuis quicquam habere re-
peritatio, bus. Omnis, inquit Dominus, qui non renuntia-
hortatio, verit cunctis quæ possidet, non potest meus esse
Luc. 14. discipulus. Cur timido animo Christianus es? Re-
Matt. 4. spice Petrum relicto rete: respice surgentem de
Matt. 9. telonio publicanum statim Apostolum. Filius ho-
Matt. 8. minis non habet ubi caput reclinet: & tu amplas
 porticus & ingentia tectorum spatia metiris? Ha-
Rom. 8. reditatem expediens seculi, cohæres Christi esse
 non poteris. Interpretate vocabulum monachi,
 hoc est, nomen tuum. Quid facis in turba, qui so-
 lus es? Et hoc ego non * integris rate vel mercibus,
 nec quasi ignarus fluctuum doctus nauta præ-
 moneo; sed quasi nuper naufragio ejectus in lit-
 tus timidâ navigaturis voce denuntio. In illo-
 stu charybdis luxuriæ salutem vorat. Ibi ore vir-
 gineo ad pudicitia perpetrandam naufragia, Scil-
 læum renidens libido blanditur. Hic barbarum
 littus, hic diabolus pirata cum socijs portat vin-
 cula capiendis. Nolite credere, nolite esse securi,
 licet in modum stagni fuscum æquor arideat: li-
 cet vix summa jacentis elementi spiritu terga
Mundus crispentur, maguos hic campos montes habet in-
 tus inc-
 Expedi-
 na figa-
 stas est.
 Quicquid
 Non est
 num a
 vade, v
 sequere
 citus es
 te castra
 quam p
 autem
 bet. A
 stus non
 fetum
 tus est.
 mam. I
 bona pa
 minum
 conton
 re. No
 na. Et
 cere, M
 feratur
 abnege
 sequatur
 Christu
 dere,
 ambula
 rum se
 non m
 traris

tus inclusos. Intus est periculum, intus est hostis. *planus periculis.*
 Expedite rudentes, vela suspendite: Crux antea
 haec figatur in frontibus. Tranquillitas ista tempe-
 stas est. Sed forsitan dicturus es: Quid ergo?
 Quicumque in civitate sunt, Christiabi non sunt?
 Non est tibi eadem causa, quæ cæteris. Domi-
 num sulculca dicentem: Si vis perfectus esse, *Matt. 19.*
 vade, vende omnia tua, & da pauperibus, & veni
 sequere me. Tu autem perfectum te fore polli-
 citus es. Nam cum derelictâ domo & militiâ,
 te castrâsti propter regna cælorum, quid aliud
 quàm perfectam sectatus es vitam? PERFECTIUS *Omnia*
 autem servus Christi nihil præter Christum ha- *linquenda*
 bet. Aut si quid præter Christum habet, perfe- *esse stu-*
 ctus non est. Et si perfectus non est, cum se per- *dis per-*
 fectum fore Deo pollicitus sit, Deo antè menti- *fectionis.*
 tus est. Os autem quod mentitur, occidit ani- *Sap. 1.*
 mam. Igitur ut concludam: Si perfectus es, cur
 bona paterna desideras? Si perfectus non es, Do-
 minum sefellisti. Divinis Evangelium vocibus
 cononat: Non potestis duobus Dominis servi-
 re. Non enim potestis Deo servire & Mammo- *Matt. 6.*
 næ. Et audet quisquam mendacem Christum fa-
 cere, Mammonæ & Domino serviendo? Voci-
 feratur ille sæpè: Si quis vult post me venire, *Luc. 9.*
 abneget semetipsum, & tollat crucem suam, &
 sequatur me. Et ego onustus auro, arbitror me
 Christum sequi? Qui dicit se in Christum cre- *1. Ioan. 2.*
 dere, debet quomodo ille ambulavit, & ipse
 ambulare. Quod si nihil habes (ut te responsu-
 rum scio) cur tam benè paratus ad bella,
 non militas? Nisi fortè in patria tua te arbi-
 traris hoc facere posse, cum in sua Dominus *Matt. 13.*

* summa signa non fecerit, & cur id? cum autoritate
 defen- me rationem. Nemo propheta in patria sua
 nis. norem habet. Non quero, inquit, honorem
 sufficit mihi conscientia mea. Neque Dominus
 Ioan. 6. querebat, quippe qui ne a turbis Rex consti-
 retur, aufugit. Sed ubi honor non est, ibi con-
 * frequē- ptus est. Ubi contemptus, ibi * frequens inju-
 rier. Ubi autem injuria, ibi & indignatio. Ubi in-
 gnatio, ibi quies nulla. Ubi quies non est,
 mens a proposito sepe deducitur. Ubi autem
 cui per iniquitatem aliquid aufertur ex studio
 minus sit ab eo quod tollitur. Et ubi minus est
 perfectum non potest dici. Ex hac supputatio
 illa summa nascitur, monachum perfectum
 patria sua esse non posse. PERFECTUM autem
 Clericorū nolle, delinquere est. Sed hoc de gradu pulsus
 dignitas provocabis ad Clericos. An de his aliquid
 singularis deam dicere, qui certe in suis viribus commo-
 rantur? ABSIT autem ut de his quicquam
 strum loquar, qui Apostolico gradu succedentes
 Christi corpus sacro ore conficiunt, per quos
 Matt. 18. nos Christiani sumus: qui claves regni cœlorum
 habentes quodammodo ante iudicij diem iudi-
 cant: qui sponsam Domini sobria castitate con-
 Monachi servant. Sed alia, ut antè perstrinxi, monachorum
 causa, alia clericorum. Clerici pascunt oves: ego
 Et cleri- pascor. Illi de altario vivunt: mihi quasi infra
 corum di- arbori, securis ponitur ad radicem, si mi-
 versa nus ad altare non defero. Nec possum obtende-
 professio. re paupertatem, cum in Evangelio animum vidua
 Matt. 3. duo, quæ sola sibi supererant, ara mittentem
 Luc. 21. gazophylacium laudaverit Dominus. Mihi au-
 te presbyterum sedere non licet: illi, si peccat
 vero,

vero, licet tradere me Sathanæ in interitum car-
 nis, ut spiritus salvus sit in die Domini Jesu. ET
 IN veteri quidem lege quicumque sacerdotibus
 non obtemperasset, aut extra castra positus lapi-
 dabatur à populo: aut gladio cervicè subjectâ,
 contemptum expiabat cruore. Nunc verò ino-
 bediens spirituali mucrone truncatur, aut ejectus
 de Ecclesia, rabido dæmonum ore discerpitur.
 Quod si te quoque ad eundem ordinem pia fra-
 trum blandimenta sollicitant, gaudebo de ascen-
 su, sed timebo de lapsu. Qui Episcopatum desi-
 derat, bonum opus desiderat. Scimus ista, sed
 jungo quod sequitur. Oportet autem hujusmodi
 irreprehensibilem esse, unius uxoris virum: so-
 brium, pudicum, prudentem, ornatum, hospita-
 lem, docibilem, non vinolentum, non percusso-
 rem, sed modestum. Et cæteris, quæ de eo se-
 quuntur, explicitis, non minorem in tertio gradu
 adhibuit diligentiam, dicens: Diaconos similiter
 pudicos, non bilingues, non multo vino deditos,
 non turpis lucri appetitores, habentes mysterium
 fidei in conscientia pura. Et hi autem probentur
 primum: & sic ministrent, nullum crimen habentes.
 Væ illi homini, qui vestem non habens nu-
 ptialem ingreditur ad cœnam. Nihil superest,
 nisi ut statim audiat: Amice, quomodo huc in-
 trasti, non habens vestem nuptialem? Et illo ob-
 mutescente, dicatur ministris: Tollite illum liga-
 tis manibus & pedibus, & mittite eum in tene-
 bras exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium.
 Væ illi qui acceptum talentum in sudario ligans,
 cæteris lucra facientibus, id tantum, quod acce-
 perat, servavit. Illicò indignantis Domini re-
 spon-

1. Cor. 5.

Deut. 17.

Puniuntur
inobediē-
tes sacer-
dotibus.

1. Tim. 3.

Matt. 22.

Luc. 19.

- sponsione ac clamore ferietur : Serve nequam
 quare non dedisti pecuniam meam ad mensam
 id est. & ego veniens cum usuris exegissem eam? Idem
 deposuisses ad altare, quod ferre non poterat.
 Dum enim tu ignavus negotiator denarium te-
 nes, alterius locum, qui pecuniam duplicare po-
 terat, occupasti. Quamobrem qui bene ministrat
 opus. bonum sibi gradum acquirit: ita qui indignè ac-
 Cor. 11. calicem Domini accedit, reus erit Domini
 corporis & sanguinis. NON OMNES Episcopi
 Episcopi sunt. Attendis Petrum: sed & Judam
 AB. 6. considera. Stephanum suspicis: sed & Nicolaum
 Apoc. 2. respice, quem Dominus, ut Joannes testatur in
 Apocalypsi, suam damnat sententiâ: qui tanta tur-
 pia & nefanda commentus est, ut Nicolaitarum
 hæresis ex illa radice nascatur. Probet se unus-
 quisque, & sic accedat. NON facit Ecclesiâ illius
 AB. 10. dignitas Christianum. Cornelius centurio ad-
 huc ethnicus, dono sancti Spiritus mundatur.
 Dan. 13. Presbyteros Daniel puer judicat. Amos Syco-
 Amos 7. morum mora dstringens, repente Propheta ef-
 1. Reg. 16. fectus est. David pastor eligitur in Regem. Mini-
 Luc. 14. mum discipulum Jesus amat plurimum. INF-
 Esai. 66. RIUS frater accumbe, ut minore adveniente
 sursum jubeatis ascendere. Super quem Domi-
 nus requiescit, nisi super humilem & quietum, &
 Luc. 12. tremementem verba sua? Cui plus committitur,
 Sap. 6. plus ab eo exigetur. Potentes potenter tormen-
 ta patientur. NEC sibi quisquam de corporis tan-
 tum mundi castitate supplaudat: cum de omni
 Matt. 12. verbo otioso, quodcunque locuti fuerint homi-
 nes, redditori sint pro eo rationem in die judicii.
 Matt. 5. sum etiam convitium in fratrem homicidij

reatus. Non est facile stare loco Pauli, tenere gra-
 dum Petri, jam cum Christo regnantium: ne for-
 te veniat Angelus, qui scindat velum templi tui, *Matt. 27.*
 & candelabrum tuum de loco moveat. Aedifica- *Apoc. 2.*
 turus turrim, futuri operis sumptus supputa. In- *Luc. 14.*
 fatuatum sal ad nihil est utile, nisi ut projiciatur *Matt. 5.*
 foras, & à porcis conculcetur. Monachus si ceci-
 derit, rogabit pro eo sacerdos: pro sacerdotis *1. Reg. 2.*
 lapsu quis rogaturus est? Sed quoniam è scopu- *Epilogus.*
 losis locis enavigavit oratio, & inter canas spu-
 meis fluctibus cautes, fragilis in altum cymba
 processit, expandenda vela sunt ventis, & qua-
 sitionum scopulis transvadatis, lætantium more
 nautarum, epilogi celeuma cantandum est. O
 desertum Christi floribus vernans! O solitudo,
 in qua illi nascuntur lapides, de quibus in Apoca- *Apoc. 21.*
 lypsi civitas magni Regis extruitur! O cremus
 familiaris Deo gaudens! Quid agis frater in
 sæculo, qui majores mundo? Quamdiu te tecto-
 rum umbræ premunt? Quamdiu fumosarum ur-
 bium carcer includit? Crede mihi, nescio quid
 plus lucis aspicio. Libet sarcinâ corporis abje-
 ctâ, ad purum ætheris evolare fulgorem. Pauper-
 tatem times? sed beatos Christus pauperes ap-
 pellat. Labore terreris? At nemo athleta sine fu- *Matt. 9.*
 doribus coronatur. De cibo cogitas? sed fides fa-
 mem non timet. Saper nudam metuis humum
 exesa jejunijs membra collidere? sed Dominus
 tecum jacet. Squalidi capitis horret inculta ca-
 saries? sed caput tuum Christus est. Infinita ere- *1. Cor. 11.*
 mi vastitas terret? sed tu paradisum mente de-
 ambula. Quotiescunque illic cogitatione ac
 mente conscenderis, toties in eremo non eris,

Scabra sine balneis attrahitur cutis : sed qui Christo semel lotus est, non illi necesse est iterum lavare. Et ut breviter ad cuncta audias Apostolus respondentem: Non sunt, inquit, condignae passionis huius seculi ad superventuram gloriam quae revelabitur in nobis. DELICATUS es, frater, si & hic vis gaudere cum saeculo, & postea cognare cum Christo. Veniet, veniet illa dies, corruptivum hoc & mortale in corruptionem mutuet & immortalitatem. Beatus servus, quando Dominus in veneris vigilantem. Tunc ad vocem tubae pavebit terra cum populis, & tu gaudebis.

*JUDICATURUS Domino, lugubre mundus immigret: tribus ad tribum pectora ferient: potentissimi quondam Reges, nudo latere palpitant. Exhibebitur cum prole sua Veneri tunc ignitur Iuppiter: adducetur & cum suis stultus Plato & scipulis. Aristotelis argumenta non proderunt. Tunc tu rusticanus & pauper exultabis, ridebis & dices: Ecce crucifixus Deus meus: ecce Judex, qui obvolutus pannis in praesepio vagabatur. Hic est ille operarij & quaestuariae filius: hic, qui matris gestatus sinu, hominem Deus fugit in Aegyptum: hic vestitus coccino: hic sentibus coronatus: hic Magus, daemonium habens & Samaritanus. Cerne manus Judae, quas fixeras: cerne manus Romane, quod foderas. Videte corpus, quod idem sit, quod dicebatis clam nocte sustulisse de discipulis. Ut haec tibi frater dicerem, tua me compungit dilectio, ut his tunc interesse contingat, quibus labor nunc durus est.

1.40.13.

Rom. 8.

1. Cor. 15.

Matt. 24.

*JUDICATURUS
cū
DOMINO

Luc. 2.

Matt. 13.

Matt. 2.

Matt. 27.

Joan. 8.

Joan. 19.

Matt. 28.

71. F.
reli

A

Adam
quada
scripse
prafen
somnia
haret.
tio or
Quid u
Quos i
tanus
machu
& mau
Prater
mitur.
autip
venien
verba
aliena
sumim
& dim
nia sup
impon
duratu
lij dice
tuam a
Vestes

71.